

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
Abstract	(7)
مستخلص البحث	(9)
กิตติกรรมประกาศ	(11)
สารบัญ	(12)
รายการตาราง	(17)
รายการภาพประกอบ	(19)
ตารางปริวรรตอักษร	(20)
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา และปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 คำถามการวิจัย	6
1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
1.5 ขอบเขตการวิจัย	8
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2. อัล-กูรอาน อัล-ฮาดีษ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 อัล-กูรอาน อัล-ฮาดีษ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
2.1.1 อัล-กูรอาน	13
2.1.2 อัล-ฮาดีษ	17
2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	23
2.2 สภาพการบริหารงานของสำนักงานการศึกษาเอกชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	27
2.2.1 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	27
2.2.2 ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	27
2.2.3 ประเภทของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	29
2.2.4 โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.2.5 หลักสูตรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	31
2.3 ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ	32
2.3.1 ความหมายของผู้นำ	32
2.3.2 ความหมายของภาวะผู้นำ	33
2.4 วิวัฒนาการ ความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีภาวะผู้นำ	36
2.4.1 ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ (The Trait Theory)	36
2.4.2 ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม (The Behavioral Leadership)	37
2.4.3 ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (The Situational Leadership Theory)	40
2.4.4 ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ (The integrative Leadership Theory)	41
2.4.5 องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลาม	43
2.5 การพัฒนาคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลาม	76
2.6 การวิเคราะห์องค์ประกอบ	80
2.6.1 ความหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบ	80
2.6.2 ประเภทของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ	81
2.6.3 ประโยชน์ของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ Factor Analysis	82
2.6.4 ข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ	83
2.6.5 ความหมายของค่าต่างๆ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ	86
2.6.6 ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบ	88
2.6.7 การออกแบบวิจัยและการประยุกต์ใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ	88
2.7 การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research)	89
2.7.1 นิยามของการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research)	89
2.7.2 ความสำคัญของการวิจัยแบบผสมผสาน	89
2.7.3 รูปแบบของการวิจัยแบบผสมผสาน	90
2.7.4 กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน	91
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	92
2.8.1 งานวิจัยในประเทศ	92

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ	95
3. วิธีดำเนินการวิจัย	100
ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาตามหลักการอิสลาม ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้	101
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด และหลักการของคุณลักษณะผู้นำ ทางการศึกษาตามหลักการอิสลามและทั่วไป	101
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างกรอบการศึกษาการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบ คุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาตามหลักการอิสลามของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้	103
ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษา ตามหลักการอิสลามของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้	103
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	103
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	105
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	106
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	107
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)	107
ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาตามหลักการอิสลาม ของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้	109
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด และหลักการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำ ทางการศึกษาตามหลักการอิสลามของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้	109
ขั้นตอนที่ 2 การยกร่างแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษา ตามหลักการอิสลามของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้	111
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบร่างแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำ	111

สารบัญ (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 4	การยืนยันแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้เกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ	112
ขั้นตอนที่ 5	รายงานผลการวิจัยโดยนำเสนอข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยจัดทำร่างการรายงานผลการวิจัย	114
ขั้นตอนที่ 6	นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	114
4. ผลการวิจัย		115
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		115
4.1.1	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้	115
4.1.2	ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้	143
	1) ผลการตรวจสอบร่างแนวทางการพัฒนา คุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลาม	147
	2) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาอิสลามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ	155
	3) ผลการยืนยันแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	159
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	167
5.1	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	167
5.2	วิธีดำเนินการวิจัย	167

สารบัญ (ต่อ)

5.3 สรุปผลการวิจัย	171
5.4 อภิปรายผล	178
5.5 ข้อเสนอแนะ	193
5.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	193
5.5.2 ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิจัยครั้งต่อไป	194
บรรณานุกรม	195
หนังสือ	195
หนังสือแปล	198
วิทยานิพนธ์และวารสาร	198
วิจัยและเอกสารต่างประเทศ	201
 ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แสดงค่าไอเกินที่มีค่าต่ำกว่าหนึ่ง	212
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	219
ภาคผนวก ค ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	228
ภาคผนวก ง แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity)	230
ภาคผนวก จ ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	248
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามฉบับหลังการปรับปรุงแก้ไข	260
ภาคผนวก ช เอกสารประกอบการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	272
ภาคผนวก ซ ข้อมูลประกอบเอกสารการสนทนากลุ่ม	277
ภาคผนวก ฌ นิพจน์ต้นฉบับ (Menu Script)	308
ประวัติผู้เขียน	350

รายการตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงการประมาณจำนวนตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์ห้อยค์ประกอบ	85
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนโรงเรียนที่เป็นประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	104
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามที่เป็นบุคลากร โรงเรียน รองหัวหน้าฝ่าย และครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัด ชายแดนภาคใต้จำนวน 113 โรงเรียน	105
ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรหัวหน้าฝ่าย รองหัวหน้าฝ่าย และครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้	116
ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับคุณลักษณะผู้นำ ทางการศึกษาตามหลักการอิสลามของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของตัวแปร	118
ตาราง 6 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความเหมาะสมของเมตริกซ์ สหสัมพันธ์ในภาพรวมด้วย KMO and Barlett's Test	129
ตารางที่ 7 ค่าไอเคน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละของความแปรปรวนสะสม	130
ตารางที่ 8 แสดงตัวแปรและค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร	131
ตารางที่ 9 แสดงชื่อองค์ประกอบ และจำนวนตัวแปร	135
ตารางที่ 10 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเคน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบที่ 1 ด้านความรู้ และทักษะการบริหาร (Fathanah)	136
ตารางที่ 11 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเคน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบที่ 2 ด้านการมี หลักศรัทธาที่ถูกต้อง (Aqidah Salamah)	137
ตารางที่ 12 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเคน ค่าร้อยละของความแปรปรวนและค่าร้อยละ	

รายการตาราง (ต่อ)

	หน้า
ของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบที่ 3 ด้านความซัจจริง และเป็นที่ยอมรับ (Siddiq & Amanah)	138
ตารางที่ 13 คำร้อยละของความแปรปรวน และคำร้อยละ ของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบที่ 4 ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ และค่าไอเคน ด้านมารยาททางสังคม (Akhlaqul Karimah)	139
ตารางที่ 14 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเคน คำร้อยละของความแปรปรวน และคำร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบที่ 5 ด้านการเผยแผ่ และสื่อสารคำสอนอิสลาม (Tabligh)	140
ตารางที่ 15 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเคน คำร้อยละของความแปรปรวนและ คำร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบที่ 6 ด้านกายภาพและสุขภาพ	141
ตารางที่ 16 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าไอเคน คำร้อยละของความแปรปรวน และคำร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบที่ 7 ด้านการประชุม ปรึกษาหารือแบบอิสลาม (Syura)	142
ตารางที่ 17 ผลการยกย่องแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำทางการการศึกษา ตามหลักการอิสลามของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัด ชายแดนภาคใต้	143
ตารางที่ 18 ผลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อร่างแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะ ผู้นำทางการศึกษาตามหลักการอิสลามสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม	147
ตารางที่ 19 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำตามหลักการอิสลามของผู้บริหาร โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านการปรับปรุง ตรวจสอบ หลังจากการยกย่องจากผู้ทรงคุณวุฒิ	155
ตารางที่ 20 แสดงแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาตามหลักการอิสลามของ ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านการยืนยัน	160

รายการภาพประกอบ

หน้า

แผนภาพที่ 1 ภาพกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง“การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาตามหลักการอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้”	7
แผนภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงมิติพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งโครงสร้างงานกับมุ่งความสัมพันธ์	39
แผนภาพที่ 3 แสดงความร่วมกัน (Communalities)	87

Prince of Songkla University
Pattani Campus